

enta
rama

Llenguatge Musical
Llibre del mestre

C. Amat
A. Casanova

3
Grau
elemental

Reg. B.3257a

Legalment PROHIBIDA
la reproducció no autoritzada

All rights reserved

És il·legal la reproducció total o parcial d'aquesta publicació, així com la seva transmissió per qualsevol mitjà, ja sigui electrònic, mecànic, magnètic, digital, per fotocòpia, enregistrament o altres mètodes sense permís previ dels titulars del copyright.

© Copyright 2000 by C. AMAT OJUNNINGTON / A. CA. ANOVA GIL
© Copyright 2000 Drets d'edició en exclusiva per a tots els països:

Editorial de Música BOILEAU, S.L.
Provença, 287 - 08037 Barcelona (Spain)
Tel.: (34) 932 155 634 - (34) 934 877 456
Fax: (34) 934 872 080
boileau@boileau-music.com
www.boileau-music.com

Grafia musical i impressió: Editorial de Música Boileau, S.L.

D. L. B.20490-2018
I.S.B.N. 978-84-8020-291-6 (Col·lecció completa)
I.S.B.N. 978-84-17199-35-7
I.S.M.N. 979-0-3503-0098-1 (Col·lecció completa)
I.S.M.N. 978-0-3503-4041-3
Primera edició: setembre 2000
Segona edició: octubre 2018

Reg. B.3257a

Sumari

Orientacions pedagògiques / Recursos didàctics	5
Acompanyaments pianístics (de les melodies)	8
Unitat 1	8
Unitat 2	12
Unitat 3	17
Unitat 4	21
Unitat 5	26
Unitat 6	29
Unitat 7	33
Unitat 8	38
Unitat 9	42
Unitat 10	47
Dictats	
Corresponents al llibre de l'alumne.....	52
Corresponents al quadern d'exercicis	58
Guia d'audició	60
Exercicis (corresponents als apartats de: Repertori, Conceptes, Instrument / Audició).....	61
Unitat 1	61
Unitat 2	62
Unitat 3	63
Unitat 4	64
Unitat 5	65
Unitat 6	66
Unitat 7	67
Unitat 8	68
Unitat 9	69
Unitat 10	70
Prova parcial	71
Prova final	76
 ANNEX disponible en línia	
Repertori. Cançons en les diferents tonalitats treballades en el llibre ...A3	
Canvis de compàs	A3
Compàs $\frac{6}{8}$	A4
Tonalitat de La Major	A5
Tonalitat de Fa # menor	A6
Tonalitat de Mi b Major	A7
Tonalitat de Do menor	A8
Cançons de Nadal	A9
Espirituals negres	A11
Folklore dels Països Catalans	A12
Solucionari	A13
Llibre de l'alumne.....	A13
Quadern d'exercicis	A16
Prova parcial	A30
Prova final	A31

Repertori

Orientacions pedagògiques

La cançó és el principal mitjà d'expressió musical. La seva pràctica constitueix una activitat de grup que requereix una actitud de respecte, col·laboració i valoració del treball fet en comú.

Cantant es contribueix a enriquir el vocabulari, el coneixement de costums, tradicions, autors i països. El cant ens permet fer una pràctica distesa del ritme i l'entonació.

Recursos didàctics

- Per a l'aprenentatge de les cançons es pot aplicar la metodologia següent:
  - Marcar la pulsació.
  - Percudir el ritme.
  - Vocalitzar amb síl·labes.
  - Entonar amb boca closa.
  - Recitar la lletra amb el ritme correcte de la cançó.
  - Recitar la lletra tot marcant la pulsació.
  - Cantar la cançó (aplicant-hi la lletra).
  - Analitzar musicalment la cançó: àmbit, caràcter, *tempo*, ritme, pulsació, figures rítmiques, tonalitat i intervals que formen la melodia.
- Cantar l'escala i l'arpegi de la tonalitat de la cançó.
- Practicar els intervals de difícil entonació de les cançons.

- Cantar la melodia amb el nom de les notes.
- Cantar la melodia percutint la pulsació.
- Cantar la melodia percutint el ritme.
- Cantar la melodia vocalitzant (síl·labes NA/NO/NU o similar...).
- Cantar la cançó representant-la amb mímica.
- Cantar la cançó sense dir algunes paraules (les cantarem interioritzades).
- Acompanyar les cançons amb instruments de percussió.
- Cantar les cançons amb diferents intensitats (*f*, *mf*, *p*).
- Inventar noves lletres per a les cançons que ja hem après.
- Practicar el cant en petits grups i individualment.
- Treballar l'expressivitat i el fraseig en les cançons.
- Explicar el text de les cançons.
- Cantar les cançons en forma de diàlegs.
- Concentrar l'atenció en els gests del qui dirigeix.
- Escotar i reproduir petites fórmules melòdiques de la cançó (entrenament d'auditiu).
- Introducció al cant a dues veus amb la pràctica de canons.
- Reconèixer les frases de les cançons com a suspensives o conclusives.
- Observar prèviament els signes de repetició a les partitures per interpretar-les correctament.
- Practicar la memorització de cançons.
- Ampliar el repertori amb altres cançons adequades al nivell i als coneixements musicals dels alumnes.

Veü

Orientacions pedagògiques

La veu és l'instrument que tots tenim de forma natural i per tant cal tenir-ne cura. Mitjançant la veu ens comuniquem, ja sigui parlant, fent sons o cantant.

Cal tenir consciència de la importància d'una postura corporal correcta, una cavitat de boca adequada i un control de la respiració per aconseguir una bona emissió de la veu.

Experimentant el funcionament de l'aparell fonador, atenent la respiració, l'articulació i la col·locació correcta de la veu, aconseguirem un bon aprenentatge.

Aquí teniu uns exercicis que us ajudaran a treballar la veu i a preparar-la per a una bona entonació.

Recursos didàctics

- Fer l'acció de badallar, agafant aire per la boca, amb la llengua relaxada, i traient-lo pel nas.
- Inspirar pel nas i expulsar l'aire articulant el so TS, com un globus que es desinfla. Cal posar atenció a no aixecar les espatlles. L'aire s'ha de deixar anar en el temps que indiqui el professor.
- Quan es canta amb "boca closa" cal tenir ben present que s'han de separar una mica les dents i notar la vibració dels llavis. Practicar-ho amb els alumnes.

- Fer síl·labes amb les consonants R i TR.

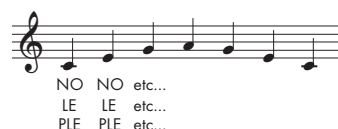
- Amb la boca closa fer ressonar el fonema HM, durant uns 8 segons aproximadament, de manera que es noti un lleuger pessigolleig als llavis.
- Pronunciar les consonants S, X, F de les formes següents:
 Produint un so llarg: S →
 Produint sons curts: S S S S...
 En aquest segon exercici serà convenient posar-se la mà a la panxa per tal de notar el moviment.
- Dir les síl·labes HIT [hit], HEP [hep], HAK [hac] enèrgicament fent petar les consonants.
- Cantar les notes següents amb la síl·laba CRIC.

- Cantar les notes següents amb les síl·labes RUM i GRIN.

- Cantar les notes següents amb les síl·labes NO, LE, PLE.

Orientacions pedagògiques / Recursos didàctics

Teoria

Orientacions pedagògiques

L'ordre de les explicacions teòriques ve determinat per la nostra experiència en l'àmbit de l'ensenyament musical. De tota manera cada professor el pot modificar segons el seu criteri i les seves necessitats a l'aula. Al final de les deu unitats hi ha un quadern d'exercicis que complementa i reforça els

apartats de teoria, ritme i dictat de les unitats; els de repertori, conceptes, instrument / audició estan al final d'aquest llibre. Referent als exercicis de creativitat serà convenient mostrar-los i treballar-los a la classe, amb la finalitat de fomentar el respecte i l'interès pel treball dels companys, així com la creació col·lectiva.

Ritme

Orientacions pedagògiques

El ritme és l'element que organitza les obres musicals. Amb la melodia i l'harmonia, constitueix un dels tres fonaments principals de la música. La base de l'ensenyança del ritme és la pulsació regular, que sempre ha d'estar present a l'hora de fer qualsevol exercici rítmic. Cal assegurar aquesta regularitat per aconseguir-ne la interiorització posterior.

Recursos didàctics

1. Reproduir per imitació fórmules rítmiques proposades, fent ecos, obstinats i cadenes rítmiques.
2. Fer cadenes rítmiques i obstinats en què el professor marcarà la pulsació per assegurar-ne la regularitat.
3. Marcar la pulsació picant de mans, fent rebotar un dit sobre la taula, picant amb els peus, alternant les dues mans, etc.
4. Recitar el ritme abans de percudir-lo per facilitar-ne la comprensió.
5. Dir el ritme i percudir-lo simultàniament.
6. Dir el ritme i marcar la pulsació picant de mans.
7. Percudir el ritme damunt la taula alternant les dues mans.
8. Treballar fórmules rítmiques de quatre, tres i dues pulsacions.

9. Escoltar un ritme i escriure'l (dictat rítmic).
10. Posar ritme a paraules, frases, dites i embarrussaments.
11. Picar obstinats en cançons conegudes i altres obres.
12. Exercicis en dos grups: cal repetir-los unes quantes vegades per aconseguir-ne una bona realització i per apreciar-ne el resultat global.
  - grup A: marca la pulsació / grup B: percudeix el ritme.
  - diàlegs rítmics.
13. Reconèixer un canvi rítmic a partir de dos fragments que percudirà el professor. Únicament s'introduirà el canvi d'un ritme en el segon fragment.
14. Picar un model rítmic i els alumnes el repetiran individualment, en grup o en cadena.
15. Utilitzar instruments de percussió per treballar el ritme amb diferents timbres.
16. Escriure de memòria el ritme de cançons conegudes.
17. Recitar un ritme i percudir alhora la pulsació.
18. Reconèixer la pulsació d'una obra i saber-ne el compàs (binari, ternari o quaternari).
19. Picar amb el peu la pulsació a la negra i alhora amb les mans percudir altres ritmes (corxeres, semicorxeres...)

Entonació

Orientacions pedagògiques

Les indicacions de metrònom a les melodies per entonar que trobareu en aquest llibre corresponen a les dues velocitats que estan enregistrades en el CD. Caldrà treballar les lliçons a velocitats més lentes per poder arribar a cantar-les a la velocitat final.

En l'enregistrament, abans de cada melodia per solfejar hi ha gravada una claqueta que ens indica la seva pulsació.

Recursos didàctics

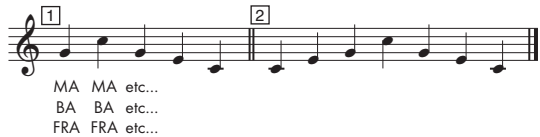
Abans de solfejar una melodia és convenient:

- Recitar-la amb el ritme molt precís portant el compàs.
- Recitar-la amb el ritme molt precís marcant la pulsació (amb el peu, picant de mans...).
- Percudir el ritme de la melodia mentre es recita.
- Percudir el ritme sol mentre el professor fa l'acompanyament pianístic.
- Afinar l'escala, l'arpegi i l'acord corresponent a la tonalitat.

Convé treballar la memorització d'algunes melodies. Creativitat: escriure una lletra per convertir algunes melodies en cançons.

Cal acostumar els alumnes a la lectura a vista.

11. Cantar les notes següents amb les síl·labes MA, BA, FRA.

12. Cantar l'exercici de l'apartat 9 amb la síl·laba PA de forma "staccato" (notes molt curtes i accentuades).

13. Cantar el següent exercici amb la lletra posant èmfasi en els accents:

14. Repetir a cada nota les síl·labes BA, BE, BI, BO, i BU.

Dictat

Orientacions pedagògiques

Acostumar l'alumne a escoltar el dictat un nombre reduït de vegades per desenvolupar la memòria auditiva i la interiorització.

És convenient ensenyar l'alumne a cantar interiorment la melodia que ha escoltat, sabent identificar si la melodia puja o baixa, si hi ha salts, repetició de notes...

És bo que puguin escoltar les melodies del dictat tocades per diferents instruments.

Els dictats que hi ha en el quadern d'exercicis estan enregistrats amb so de piano i d'altres instruments treballats en els llibres.

Audició

Orientacions pedagògiques

L'audició és un dels grans fonaments de l'educació musical i per això ha de ser una activitat habitual a la classe de música. Cal crear l'hàbit d'escoltar, amb atenció, silenci, respecte i bona predisposició.

A través de l'audició s'educa l'oïda, la memòria musical, la sensibilitat..., el descobriment de la sonoritat dels instruments i dels diferents tipus d'obres, gèneres musicals i autors.

L'objectiu principal de l'audició és gaudir de la música i estimar-la, així com despertar l'interès per escoltar-ne.

Recursos didàctics

1. Fer una petita presentació de l'obra que escoltaran: títol, autor i caràcter de l'obra, instruments que hi intervenen, forma, època...
2. Mostrar fotografies dels instruments i de l'autor de l'obra. Explicar breument la biografia de l'autor.
3. Explicar alguna anècdota al voltant de l'obra i del seu autor.
4. Escoltar les obres unes quantes vegades per tal de desenvolupar la memòria auditiva.
5. Seguir la partitura de l'obra que s'escolta.

Recursos didàctics

1. Tocar dues vegades un motiu d'un compàs, fer que els alumnes l'entonin i després l'escriuin.
2. Percudir una vegada un motiu rítmic, fer que els alumnes el repeteixin i després l'escriuin.
3. L'alumne escriu un ritme, el percudeix i la resta de companys el repeteixen i l'escriuen.
4. A partir de melodies conegudes pels alumnes anar deduint les notes, els intervals que es formen i el ritme per escriure-les.
6. Cantar alguna melodia de l'obra que escolten i seguir-ne la pulsació.
7. Buscar un ritme determinat de l'obra i reproduir-lo.
8. Analitzar les obres mentre s'escolten, atenent a les melodies, el ritme, les dinàmiques, els canvis de tempo, els instruments...
9. Mirar gravacions de concerts i comentar-les a classe per desenvolupar la capacitat d'opinió i el criteri personal.
10. Ampliar l'apartat d'audició amb altres obres que complementin i enriqueixin l'aprenentatge musical.
11. Motivar els alumnes en la recerca de més coneixements al voltant de les audicions, ja siguin obres, autors o bé instruments...
12. Memoritzar obres, autors i èpoques.
13. Escoltar música en directe: anar a concerts, organitzar audicions a l'escola...
14. Enriquir la cultura musical dels nostres alumnes fent escoltar tot tipus de gèneres musicals.
15. Introduir característiques bàsiques del Barroc, el Clàssic, el Romanticisme i del segle XX per tal d'anar identificant les obres per èpoques.

Acompañaments pianístics

Unitat 1

(pàg. 18 i 19 del llibre del alumne)

Allegro ♩ = 80 / 112

310

1

mf

mf

Moderato ♩ = 50 / 60

311

2

f *mf* *f* *mf*

f *mf* *f* *mf*

p *mf* *f* *mf*

p *mf* *f* *mf*

Andante ♩ = 60 / 76

312

3

mf

mf

mp

mp

Lento ♩ = 48 / 56

313

4

mp

mp

mf

mf

dim.

dim.

Allegretto ♩ = 58 / 80

5

Moderato ♩ = 44 / 54

6

Exercicis

Corresponents als apartats de: Repertori, Conceptes, Instrument / Audició

Unitat 1

Repertori (anàlisi)

1. Fixa't en la cançó **La princesa Anna Maria** i respon les preguntes següents.

1. En quina tonalitat està la cançó?
2. Quants canvis de compàs hi ha?
3. Numera els compassos.
4. Escribeu els números dels compassos que tenen el mateix ritme.
5. Encercla la sensible.
6. Senyala (□) un interval de 6a Major.
7. Senyala (□) quatre notes seguides que estan en línia d'escala.
8. Escribeu el número del compàs en el qual totes les notes són repetides.
9. Escribeu la nota més greu i la més aguda. Quin interval formen aquestes dues notes?
10. Encercla un interval de 3a Major i un de 3a menor.

Conceptes

2. Explica què és la forma musical.
3. Explica les formes primària i binària.
4. Explica què és un sextet.

Instrument / Audició

5. Respon les preguntes següents referents a la guitarra elèctrica i baix elèctric.

Guitarra elèctrica:

1. Quantes cordes té?
2. Té caixa de ressonància?
3. Quin aparell necessita per amplificar el seu so?
4. De quin material són les cordes?
5. A quina família pertany?

Baix elèctric:

1. Quantes cordes té?
2. Quina és la seva funció dins la música?
3. Qui en va crear el primer model?
4. Com és el seu so: greu o agut?
5. A quin instrument s'assembla?

6. Escolta **See you later Alligator** i respon les preguntes que tens a continuació.

1. Escribeu el nom del compositor.
2. Quins instruments acompanyen al cantant?
3. A quin gènere musical pertany?
4. Quin és el caràcter del tema: Dolce, Espressivo o Con brio?
5. Escribeu una breu biografia del compositor.

Unitat 2

Repertori (anàlisi)

1. Fixa't en la cançó **La dama d'Aragó** i respon les preguntes següents.

1. Quants canvis de compàs hi ha?
2. Quin tipus de començament té la cançó?
3. Numera els compassos.
4. Escriu els números dels compassos que són iguals.
5. Escriu l'àmbit de la cançó.
6. Escriu els números dels compassos que no tenen quatre figures.
7. Senyala (□) un interval de 6a menor.
8. Encercla tots els intervals de 3a i escriu si són Majors o menors.
9. Senyala (□) quatre notes seguides que estan en línia d'escala descendent.
10. Escriu els tipus de compàs que té la cançó.

Conceptes

2. Explica les formes musicals ternària i quaternària.
3. Explica què és un septet.
4. Escriu el nom de quatre compositors que hagin escrit per aquesta formació (septet).

Instrument / Audició

5. Respon les preguntes següents referents al corn anglès.

1. A quina família pertany?
2. Com és el seu so?
3. És un instrument transpositor?
4. Quina és la seva extensió?
5. Com s'anomena l'interpret d'aquest instrument?
6. En quina clau s'escriu la música per al corn anglès?

6. Escolta el **Concertino per a corn anglès en Sol Major** i respon les preguntes que tens a continuació.

1. Escriu el nom del compositor.
2. Quina agrupació instrumental acompanya al corn anglès?
3. Comencen junts el solista i l'agrupació instrumental?
4. Escriu si el compàs és binari, ternari o quaternari.
5. Escriu una breu biografia del compositor.

Repertori

Cançons en les diferents tonalitats treballades en el llibre

Canvis de compàs

Muntanyes regalades

-Popular catalana-

Andante

Mun-ta - nyes re - ga - la - des són les del Ca - ni - gó
 que tot l'es-tiu flo - rei - xen, pri - ma - ve - raj tar - dor. Jo que no l'ai - mo
 gai - re, jo que no l'ai - mo, no, jo que no l'ai - mo gai - re la ver - da de pas - tor.

El maridet

-Popular catalana-

Allegretto

Amb u - na cu - a de ci - re - ra jo m'hi he fet birga ser - re - ra; men'ha so - brat un bo - ci -
 net, jo n'hi he fet un bas - to - net. Fan pe - ti - tet ma - ri - det m'heu dat que la ge - la -
 de - ta se me'l men - ja; tan pe - ti - tet ma - ri - det m'heu dat que la ge - la - de - ta se me'l ha men - jat.

El pardal

-Popular catalana-

Allegretto

U - na can - ço - ne - ta no - va vos la di - ré, vos la di - ré, del par - dal quan s'a - jo -
 ca - va sot' l'o - ran - ger, vos la di - ré; del par - dal quan s'a - jo - ca - va sot' l'o - ran - ger.

Solucionari

Teoria

Unitat 3 (pàg. 32 llibre de l'alumne)

3 Re Major

1

2 Fa Major

2

Unitat 4 (pàg. 40 llibre de l'alumne)

3 La menor

Unitat 5 (pàg. 48 llibre de l'alumne)

2 1 Do Major 2 Si b Major

Unitat 6 (pàg. 56 llibre de l'alumne)

5 Re Major

Unitat 7 (pàg. 64 llibre de l'alumne)

4 Do Major

Unitat 10 (pàg. 88 llibre de l'alumne)

2 Mi menor